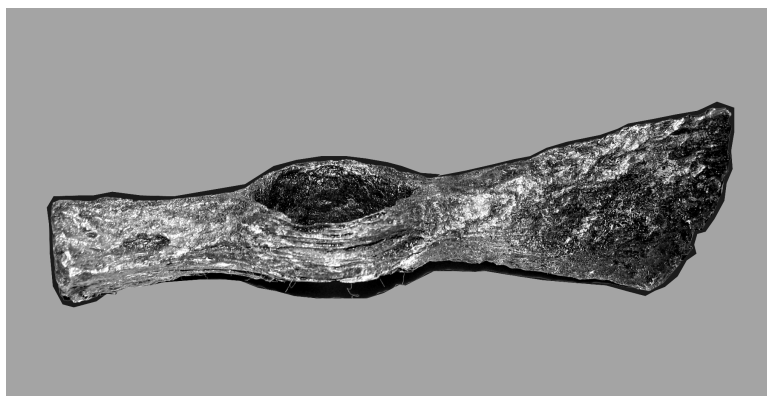

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА
ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА
ЛКП "АРХЕОЛОГІЧНО-АРХІТЕКТУРНА СЛУЖБА м. ЛЬВОВА"

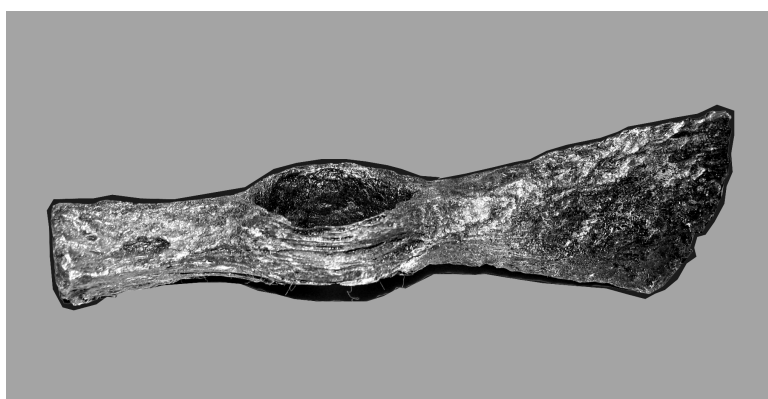
МАТЕРІАЛИ І ДОСЛІДЖЕННЯ
З АРХЕОЛОГІЇ
ПРИКАРПАТТЯ І ВОЛИНИ
ВИПУСК 11

Львів 2007

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
IVAN KRYPIAKEVYCH INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES
L'VIV CITY COUNSEL
ADMINISTRATION OF PROTECTION OF HISTORICAL ENVIRONMENT
LCE "ARCHAEOLOGICAL-ARCHITECTURAL SERVICE OF L'VIV

**MATERIALS AND STUDIES
ON ARCHEOLOGY OF SUB
-CARPATHIAN AND VOLHYNIAN AREA
VOLUME 11**

L'viv 2007

УДК 904 (477.8) (082)
ББК Т4 (4Ук, 3) я 43
М-341

Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Вип. 11. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2007. – 424 с.

У збірнику вміщено статті та публікації матеріалів з досліджень нових археологічних пам'яток заходу України, наукові розробки територіально-хронологічних проблем і культурно-історичних аспектів; розглядаються питання історії археології

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д.і.н., академік НАН України *Ярослав Ісаєвич*, д.і.н., член-кореспондент НАН України
Володимир Баран, д.і.н. *Леонід Мацкевий*, д.і.н. *Олександр Ситник* (головний редактор),
Володимир Петегирич, к.і.н. *Віра Гупало* (відповідальний секретар)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

д.і.н., професор *Денис Козак*,
д.і.н., професор *Лариса Крушельницька*

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

Опубліковано в рамках спільного проекту
Національної академії наук України та
Російського гуманітарного наукового фонду

Комп'ютерна верстка:
Наталя Булик, Руслан Коропецький
Переклад на англійську:
Руслан Коропецький та автори

Тексти публікуються в авторській редакції

© Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та автори статей

Обкладинка:

Реконструкція трипільського житла. Експозиція Археологічного музею Інституту
українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Фортитул:

Залізний топірець, кінця VII – початку VI ст. до н. е. Поховання, с. Биків Дрогобицького району
Львівської області. Розкопки Українсько-польської експедиції, 2002.

ISBN 978-966-02-4518-1

УДК 904 (477.8) (082)
ББК Т4 (4Ук, 3) я 43
М-341

Materials and studies on archeology of Sub-Carpathian and Volhynian area. Volume 11. – L'viv: Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2007. – 424 p.

The collection contains articles and publications of materials of researches of new archaeological sites of the West of Ukraine, explorations in research problems of cultural and historical aspects, investigations of questions of history of archeology

EDITORIAL STAFF:

Professor member of the National Academy of Sciences of Ukraine *Iaroslav Isaievych*, professor, corresponding member of the National Academy of Sciences of Ukraine *Volodymyr Baran*, professor *Leonid Matskevych*, professor *Olexander Sytnyk* (chief editor), *Volodymyr Petehyrych*, Dr. *Vira Hupalo* (main secretary)

REVIEWERS:

professor *Denys Kozak*,
professor *Larysa Krushelnytska*

Recommended for publication by the Scientific council of Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies

Published in frames of mutual projects of National academy of sciences of Ukraine and Russian scientific humanitarian foundation

Computer modeling:
Natalia Bulyk, Ruslan Koropetskyi
Translation into English:
Ruslan Koropetskyi and authors

Texts of publications are given at authors' editing

© by Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine and authors of articles

Cover illustration:

Reconstruction of Tripollian dwelling. Exposition of Archeological museum of Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine

Fortile illustration:

Iron axe, VII–VI centuries B. C. Burial, Bykiv (Drohobych district, L'viv region). Excavations carried out by Ukrainian-Polish expedition, 2002.

ISBN 978-966-02-4518-1

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ
100-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ОЛЕГА КАНДИБИ (ОЛЬЖИЧА) –
АРХЕОЛОГА, ПОЕТА, БОРЦЯ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

ЗМІСТ

<i>Дмитро Павлів. Перша муза Олега Кандиби</i>	11
<i>Микола Ільницький. Ідея циклічності культур і доля України в творчості Олега Ольжича</i>	25

ПРОБЛЕМИ, ГІПОТЕЗИ, УЗАГАЛЬНЕННЯ

<i>Володимир Круц, Владислав Чабанюк. Досліди з трипільського домобудівництва</i>	30
<i>Микола Бандрівський. Клепані “казани” і дволезі сокири: щодо витоків релігійних уявлень на заході українського лісостепу в пізній період епохи бронзи</i>	38
<i>Юрій Малєєв. Зооморфна пластика племен голіградської групи у Подністер’ї</i>	65
<i>Микола Бандрівський. Сучасне розуміння “скіфського” і проблема етно-культурної приналежності носіїв середньодністровської групи</i>	77
<i>Володимир Петегурич. Поселенські структури V/VI–X ст. Верхньої Надбужанщини як підоснова формування Белзької та Червенської земель</i>	101
<i>Анна Бєліцкая. Тыпология мисак з паселішча зарубінецкай культуры Хотамель 2</i>	121
<i>Anna Drażkowska. XVII-wieczny czepek ze złotej nici wydobyty w kościele p.w. niepokalanego poczęcia najświętszej Marii panny w Dubnie. Analiza kostiumologiczna. Problemy konserwatorskie</i>	131

ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

<i>Олександр Ситник, Лариса Кулаковська, Віталій Усик, Жан-Мішель Женест, Ліліан Меньян, Андрій Богуцький, Поль Езартс. Молодове V. Дослідження мустьєрських поселень у 1998–1999 роках</i>	136
<i>Олександр Ситник, Андрій Богуцький, Руслан Коронецький, Лариса Кулаковська, Жан-Мішель Женест, Ліліан Меньян, Поль Езартс. Нові польові дослідження Куличівки</i>	180
<i>Роман Грибович, Віталій Конопля. Пам’ятка пізнього мезоліту Раделичі I у північно-східному Передкарпатті</i>	216
<i>Володимир Цигилик, Володимир Касюхнич. Поселення Стрілки II в контексті слов’янського етногенезу</i>	231
<i>Ігор Готун. Споруди давньоруських пам’яток Шестовиці та їх місце серед синхронних старожитностей регіону</i>	250
<i>Святослав Терський. Новий погляд на історичну топографію Володимира-Волинського (X–XIV ст.) в світлі розкопок 1999–2000 років</i>	256
<i>Орест Корчинський. Зудеч (короткий підсумок археологічних досліджень)</i>	264
<i>Роман Берест. Дослідження оборонних укріплень Унівського городища</i>	281
<i>Остап Лазурко. Датування церкви Параскеви в Белзі за матеріалами археологічних досліджень</i>	287
<i>Святослав Терський, Віктор Войнаровський, Олександр Овчінніков. Чинбарський спеціалізований комплекс XV–XVI ст. з розкопок на площі Старий Ринок у Львові 1997 року</i>	295

Віра Гупало. Дослідження крипти № 3 під бернардинським костелом у Дубні.....315

ЗНАХІДКИ ТА ВІДКРИТТЯ

Йосип Кобаль. Нові знахідки стародавніх бронзових предметів на Закарпатті337

Василь Олійник, Оксана Ротар. Поселення черняхівської культури біля с. Лисичники.....343

Марина Ягодинська. Нові культові речі з давньоруських пам'яток Західного Поділля.....346

Леонід Мацкевий, Віктор Войнаровський. Нова пам'ятка середньовічного чинбарства на березі Полтви у Львові.....358

Radosław Liwoch. Wielkie kurhany latopisowego Pleśniska.....367

Віра Гупало. Розвідкові роботи в межиріччі Вишні і Ракова на Прикарпатті.....379

З ІСТОРИЇ АРХЕОЛОГІЇ

Наталя Булик. Наукові з'їзди XIX ст. та участь у них львівських археологів.....387

Maria Krajewska. Józef Ignacy Kraszewski na Wołyniu.....394

Анастасія Баукова. Маловідомі факти наукової діяльності Олександра Черниша. Дослідження мезоліту Керченського півострова.....399

Юлія Мисько. Борис Тимошук і розвиток археологічних досліджень у Чернівецькому університеті в контексті вивчення питань слов'яно-руської духовної культури.....402

Павло Пеняк. Давні слов'яни Закарпаття у працях Федора Потушняка.....407

РЕЦЕНЗІЇ. КОНФЕРЕНЦІЇ

Віктор Войнаровський. Археологія давніх слов'ян. Дослідження і матеріали. – Київ, 2004. – 336 с.....412

Леонід Мацкевий, Галина Панахид. Чорноморсько-середземноморський коридор упродовж останніх 30 тис. років.....422

CONTENT

<i>Dmytro Pavliv</i> . First muse of Oleg Kandyba.....	11
<i>Mykola Il'nyts'kyi</i> . Idea of cyclism of cultures and fate of Ukraine in literary work of Oleg Olzyych.....	25

PROBLEMS, HYPOTHESES SUMMARIES

<i>Volodymyr Kruts, Vladyslav Chabanjuk</i> . Experiences in Tripolian house building.....	30
<i>Mykola Bandrivs'kyj</i> . Riveted "pots" and two-edged axes: about sources of religion in the west of Ukrainian Forest-Steppe during late period of the Bronze Age.....	38
<i>Jurij Maleev</i> . Zoomorphic plastic of the tribes of Holihrary group in the Dnister region.....	65
<i>Mykola Bandrivs'kyi</i> . Modern interpretation of "Scythic" and problem of ethnic-cultural belonging of bearers of Seredniostogivs'ka group.....	77
<i>Volodymyr Petegrych</i> . Settlements from V/VI–X centuries of Upper Bug region as a base of formation of Belz and Cherven regions.....	101
<i>Anna Belitskaja</i> . Typology of bowls from settlement of Zarubyntsi culture Khotomel' 2.....	121
<i>Anna Drażkowska</i> . Hair-net from XVII century, made of golden thread, which was found in Bernardynian catholic church in Dubno. Costumological analyses and problems of conservation.....	131

FIELD RESEARCHES

<i>Olexandr Sytnyk, Larysa Koulakovskaya, Vitaliy Usik, Jean-Michele Geneste, Lilian Meignen, Andriy Bohuts'ky, Paul Haesaerts</i> . Molodove V. Researches of Mousterian sites in 1998–1999.....	136
<i>Olexandr Sytnyk, Andriy Bohuts'ky, Ruslan Koropets'ky, Larysa Koulakovskaya, Jean-Michele Geneste, Lilian Meignen, Paul Haesaerts</i> . New field researches of Koulychivka.....	180
<i>Roman Grybovych, Vitalii Konoplia</i> . Late-Mesolithic site Radelychi I in north-eastern part of Pre-Carpathian region.....	216
<i>Volodymyr Cyhylyk, Volodymyr Kasuhnych</i> . Settlement Strilky II in context of ethno-genesis of Slavs.....	231
<i>Igor Gotun</i> . The constructions of the Old Russian settlements in Shestovitsa and their position between the synchronous elements of the region.....	250
<i>Sviatoslav TERSKY</i> . New wiew of historical topography of medieval Volodymyr-Volyns'kyj (1999–2000 excavation).....	256
<i>Orest Korchynsky</i> . Zudetch (brief result of archaeological researches).....	264
<i>Roman Berest</i> . Investigation of fortification constructions of Univ hill-fort.....	281
<i>Ostap Lazurko</i> . Dating of Paraskeva Church in Belz on the base of archaeological researches.....	287
<i>Sbjatoslav Terskyj, Victor Vojnarovskyj, Olexsandr Ovchinnikov</i> Currying specialized complex of the XV–XVI cent., Lviv, Place of excavation "Perun" on the old market square, 1997 year.....	295
<i>Vira Hupalo</i> . Investigations of the crypt 3 under former Bernardynian catholic church in Dubno.....	315

FINDS AND DISCOVERIES

<i>Josyp Kobal'</i> . New findings of ancient bronze artifacts from Trans-Carpathian region.....	337
<i>Vasyl' Olijnyk, Oksana Rotar</i> . Settlement of Cherniakhiv culture near Lysychnyky.....	343
<i>Maryna Jahodyns'ka</i> . New cult artifacts from old Rus' sites of western Podillia.....	346
<i>Leonid Matskevuj, Victor Vojnarovskij</i> . Another possible artefact of medieval curring on a shore Poltva in Lviv.....	358
<i>Radosław Liwoch</i> . The great barrows from Plesnesk.....	367
<i>Vira Hupalo</i> . Surveys between Vyshnia and Rakova rivers in Sub-Carpathian region.....	379

FROM THE HISTORY OF ARCHAEOLOGY

<i>Natalia Bulyk</i> . Participation of archaeologists from L'viv in academic congresses of XIX century.....	387
<i>Maria Krajewska</i> . Józef Ignacy Kraszewski in Wołyń.....	394
<i>Anastasia Baukova</i> . Not well known facts of Olexandr Chernysh's scientific activity researches of Mesolithic sites of Kerch peninsula.....	399
<i>Julya Mys'ko</i> . Borys Tymošchuk and development of the archaeological researches in the Chernivtsi university in the context of the studies of the Slavs-Russ spiritual culture	402
<i>Pavlo Peniak</i> . Ancient Slavs of Trans-Carpathian region in scientific works of Phedir Potushniak.....	407

CRITICAL REVIEWS. CONFERENCES

<i>Victor Vojnarovskij</i> . Археологія давніх слов'ян. Дослідження і матеріали. – Київ, 2004. – 336 с.....	412
<i>Leonid Matskevuj, Galyna Panakhyd</i> . Black Sean-Mediterranean Sean pass during latest 30 syr. years.....	422

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АА – Археологический альманах. Донецк
АВ – Археологические вести. Санкт-Петербург
АДЛУ – Археологічні дослідження Львівського університету. Львів
АДУ – Археологічні дослідження на Україні. Київ
АЭАЕ – Археология, этнография и антропология Евразии. Новосибирск
АЗ – Археологические записки. Ростов-на-Дону
АИЧПЕ – Ассоциация по изучению четвертичного периода Европы. Ленинград-Москва-Новосибирск
АО – Археологические открытия. Москва
АП УРСР – Археологічні пам'ятки УРСР. Київ
АС – Археологический съезд
АСГЭ – Археологический сборник Государственного Эрмитажа. Ленинград
БІЕВ – Буковинський історико-етнографічний вісник. Чернівці
БКИЧП – Бюллетень Комиссии по изучению четвертичного периода. Москва
БМОИП – Бюллетень Московского общества испытателей природы. Москва
ГАЗ – Гістарычна-археалагічны зборнік. Мінск
ДАЛО – Державний архів Львівської області.
ЗНТШ – Записки Наукового Товариства ім.Т.Г.Шевченка. Львів
ЗОАО – Записки Одесского Археологического Общества. Одесса
ІГ НАНУ – Інститут географії Національної академії наук України. Київ
ІУ НАН України – Інституту українознавства Національної академії наук України
ИИМК РАН – Інститут истории материальной культуры Российской академии наук. Санкт-Петербург
КДУ – Кам'яна доба України. Київ
КСИА АН СССР – Краткие сообщения Института археологии АН СССР. Москва
КСИА АН УССР – Краткие сообщения Института археологии АН УССР. Киев
КСИИМК – Краткие сообщения Института истории материальной культуры АН СССР. Москва
ЛІМ – Львівський історичний музей
ЛОИА - Ленинградское отделение Института археологии АН СССР.
МАСП – Материалы по археологии Северного Причерноморья. Одесса
МГУ – Московский государственный университет.
МДАПВ – Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Київ-Львів
МИА СССР – Материалы и исследования по археологии СССР. Москва-Ленинград
МНМ – Мифология народов мира. Энциклопедия. Москва
НА ІУ НАН України – Науковий архів Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
НТШ – Наукове товариство ім. Т. Шевченка
ПССИАЕ – Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології
ПСРЛ – Полное собрание русских летописей. Москва
СА – Советская археология. Москва
САИ – Свод археологических источников. Москва-Ленинград
СЭ – Советская этнография. Москва
ССПК – Старожитності степового Причорномор'я і Криму. Запоріжжя
РАС – Рятівна археологічна служба. Львів
ТКИЧП – Труды комиссии по изучению четвертичного периода. Москва
УІЖ – Український історичний журнал. Київ
ЦДІАУЛ – Центральний державний історичний архів України у Львові
ERAUL – Études et recherches archéologiques de l'université de Liège
FQ – Folia Quartenaria. Kraków
JWP – Journal of the World Prehistory
MSROA – Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego. Rzeszów
MZKHd – Mitteilungen der Zentral-Kommission für Erforschung und Unterhaltung der Kunst- und historischen Denkmäler. Wien
PA – Památky Archeologické. Praha
Prz. A – Przegląd Archeologiczny. Poznań-Wrocław
PE – Préhistoire Européenne. Paris
SA – Slovenska Archeologia. Bratislava
SP – Stratum plus. Санкт-Петербург-Кишинев-Одесса
WA – Wiadomości Archeologiczne. Warszawa
ZOW – Z Otchłani Wieków. Poznań-Warszawa
ZWAK – Zbiór Wiadomości do Antropologii Krajowej. Kraków